

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L O J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— febr. 6.

(Szegény Tisza Kálmán!) Tigris voltál rókává lettél, máskülönben nem maradhattál volna álló tizenöt esztendeig szép Magyarország miniszterelnöke. Imé, most is oroszlanok, tigrisek és párducok léptek a bécsi állatszelidítő elé, de nem kellett, mert ott olesó lelkekben dolgoznak. Róka kell ide, mint Tisza Kálmán, ha pedig az sincs, jó a Fejérváryféle sakál és Kristóffy-fajta hiéna is. Bizonyos tekintetben igazolva van Tisza Kálmán és igazolva a többiek is, kik a kormány élén állottak. Szörnyü kinok közt törekedtek arra, hogy Magyarország önállóságának legalább a látszatát fenthassák és egy kis nemzetiszinü mázzal vonhassák be Bécs Tonkingjának, szegény hazánknak függő gyarmati helyzetét. Ki ki a temperamentuma szerint feleljen most arra a kérdésre, hogy mi a helyesebb: hazugsággal leplezgetni a lealázó valót, vagy lerántani arról az utolsó vékony leplet is? A szabadelpvüparti kormányok képviselték a jóhiszemű hazugságot, a koalíció ellenben a rideg és körlelhetlen, de tiszta valóság alapján állanak. Sajnáljuk Tisza Kálmánt, dicserjük Andrásyt, majd csak kibírjuk azt az egy két évi szenvedést, nyomort, mert utána következik majd az igazság boldog korszaka!

(Monolog.) „A kávéházban már nem hiteleznek, a klubpincér nem ad kölcsön; most még veszek egy sorsjegyet s ha azon sem nyerek, a két kezem munkájából kell megélnem. Hamis kártyás leszek, vagy darabont főispán!”

(Szükséges megtorlás.) Mondják, hogy csunya dolog a bosszu. Egyes embernek nem is szabad ezt az egyáltalában nem nemes érzelmét urrá tenni maga felett. Nem dicső az, ha egy egész nemzet is bünteti, tul lévén a veszélyen, az árulókat. Nem dicső, de feltétlenül szükséges. Lehetek én nagylelkű és lovagias, mikor a saját dolgomról van szó, de egy nemzetnek az ügyét elengedni, lealkudni, azoknak megbocsátani, akik nemzetem ellen törnek, ahhoz nincsen jogom. Akik ebben a küzdelemben a nemzetnek nem a nemzet mellett, hanem az osztrákok pártján voltak, nem szabad azoknak soha megbocsátania a magyar nemzetnek. Példát kell már egyszer teremteni, hogy ebben az országban nem mindig az önzetlen hazafiak szenvednek, hanem szen-

vednek és szenvedjenek azok, akik a becsületről és hazáról elfeledkezve hitvány pénzért áruba bocsátották magukat s hazájuk ellen törtek.

Közérdek.

— febr. 6.

(L. J.) Közös bajok ellen csak közös erővel lehet küzdeni, — ez már rég bebizonyosodott dolog, manapság pedig a legégetőbb szükség is, hogy a bajok ellen, melyek haszonlesésből, vagy bármi más okból az emberiség megkárosítására, megrontására irányítva vannak, összetett, közös erővel kell védekezni.

A lapok, élő megnyilatkozásai az emberi szellemnek, védői minden jónak s érdeemesnek, ostorozói mindennek, mi rossz és kárhozatos: el is követnek mindent a közös célok, közös emberi érdekek dolgában.

Ha aztán a lapban egy cikkirő neki ront valamely ferde kinövésnek, vagy az emberiség félrevezetésének, van aztán ne mulass! A lapot szidják, hogy önérdékeket szolgál, vagy elfogult, vagy meg van vesztegetve.

Kigyót-békát kiabálnak az ilyen lap ellen, azért, mert a dolgot helyesen fogta fel s csak a helyes irányt akarta megmutatni, nehogy egyesek félrevezetessenek, vagy megkárosítva legyenek.

A lap legyen bármilyen igazságos, kövesse a legmagasztosabb célokat, mindig gyanúsításnak, megrágalmaztatásnak lesz kitéve, elannyira, hogy e titkos s alattomos fondorlatoktól soha meg nem szabadulhat, hirbe kerül, hogy a közönséget félrevezeti, egyesek érdekeit védi, vagy tönkre akar tenni egyes intézményeket, vállalatokat.

Igy néha például megjelenik a hirovatban, hogy egyik-másik felekezet mily elfogult nézeteiben, ósdi szokásokat követ s tetteiben, izlésében nem alkalmazkodik a modern emberi élet felfogásához: akkor a lap meg lesz támadva, kiküszöbölik, mert azt hiszik róla, hogy a kimondott szó által a másik felekezet védelmére kél.

A gyanúsítás ellen aztán nincs felebbezés, okatlan módon ragaszkodnak egyesek téves felfogásukhoz.

Majd szőnyegre kerül, hogy egyes bankokat ostoroz a lap, melyeknek már az alapítása is humbug, cselekvése pedig a szegény nép megkárosítására

van alapítva, észrevétlenül szipolyozza a népet, elveszi utolsó garasát, eldoblatja párnáját, mert a nép nem tudja, mit cselekszik s a bank a legnagyobb furfanggal dolgozik: erről ha aztán a lap cikkelyez, vádolják azzal, hogy ezt azért teszi, mert nincs megvesztegetve, mert irigyli a bank nyereségét.

Erre ugyan a bank nem számít, nem is kér belőle, az ilyen összeharácsolt vagyon sokszor könnyen is elpárolog.

A közérdekeket védi tehát a lap, de így aztán ki is van téve mindenemű megaláztatásnak, csak akkor nem éri baj, ha tömjénez, hizeleg, az emberek hibáit takargatja, ha elhallgatja a gaszágokat, melyek az emberi becsület s igazság ellen törnek.

Az ilyfajta lapok keresettek, olvasottak, suttogva beszélnek róla, hogy ez az igazi lap, mert elpalástol dolgokat, melyek ha nyilvánosságra kerülnének, kész veszedelmet hozhatnának.

Az igaz, őszinte lap nem palástolja el a hibákat és bajokat, de nyíltan védelmére kél oly dolgoknak, melyek egyesek ügyes, agyafurt gondolkozása által végzetessé válhatnak.

Az emberi észjárás tettetésével, alattomoságával s minden kibeszélhetetlen kapzsiságával, fondorlataival, hazugságaival kijátssza a legszentebb, legmagasztosabb érzelmeket és gondolatokat s ezek ellen védekezni a legnemesebb feladatok közé tartozik.

Mi készek vagyunk védelmére kelni ügyefogyottaknak, egyleteknek, intézményeknek, mindennek és mindenkinek, kik kijátssza érzik magokat, vagy egyesek által furfangos módon megcsalattatva lesznek.

E szent cél elérésénél számítunk a közönség jó indulatára, tanácsára s ha ezáltal kárt is szenvednénk, a közönség ne hagyjon el bennünket, mikor éppen a közös érdeket megvédeni óhajtjuk.

Öngyilkos diákok.

Irta: dr. Matolcsy László.

— febr. 6.

(II.) Ennek a kérdésnek megoldása sem lélektani, sem didaktikai, avagy pedagógiai alapon meg nem valósítható. Itt csak egy régóta hirdetett, sokat megvitatott, de meg nem valósított gondolat létrejöttétől lehetne várni valamit. Ez pedig a szülői értekezletek gondolata, melynek értelme az, hogy a ta-

A hölgyközönség figyelmébe!

Az a szives pártolás, melyet a nagyérdemű hölgyközönség részéről már 10 év óta tapasztalni szerencsém van, arra serkentett, hogy az eddig is minden igényt kielégítő derékfűző (mider) üzletemet megnagyobbítsam. Most midőn annak megtörtentét tisztelettel tudatom, egyidejűleg jelezni bátorkodom, hogy mider üzletemet dusan felszereltem, kész árukat raktáron nagy választékban tartok, mindenféle divatos reform és cipőfűzőket pedig bármily kivitelben rövid párnap alatt a legnagyobb pontossággal elkészítek. A nagyérdemű hölgyközönség támogatását továbbra is kérem maradok tisztelettel **özv. FODOR JÓZSEFNÉ** Piac-utca 40. Hungaria kávéházzal szemben Baró Josinezy-ház

nitóság lépjen élénkebb összeköttetésbe a szülői házzal. Egész másképp itélne és ítél a tanár a fiúról, ha hallja, vagy látja, hogy otthon milyen családi nevelésben részesült, vagy a szülőktől irányítást, információkat kapott a gyermekről. Egész másképp itélne a szülő, ha látja s észreveszi, hogy ez a tanár nem éppen a gyehenna tüzeire való kinzója a gyermeknek, hanem leikén viseli annak testi és lelki gyarapodását. Ezt hirdetem én már tavaly, az „Egy év Debrecen iskoláiban” című cikksorozatban s már ott hangoztatam, hogy itt e kérdésnél nem csak az iskolának kell közelednie a szülői házhoz, hanem a szülőknél is meg kell ezt tenniük a tanárokkal, az iskolával szemben. Mert hiábavaló az igyekezet az iskola részéről, ha a szülői háznál merev visszautasításra talál. S hogy szükség van rá példával is igazolhatom.

Egyik növendékemnél többször tapasztaltam úgy a magam óráján, mint más kollega óráján, hogy ha a tanár a kérdést neki nem tetszően tette fel, vagy a feleletébe beléscsúszott, dacosan elhallgatott s nem akart tovább felelni. Sem szép szó, sem erősebb kifejezés, sőt később morózusabb fenyegetés sem használt. Az ilyen tanuló a mai rendszer mellett vagy megbukik, vagy kiesapják. Történetesen itt laktak szülei, véletlenül arra vetődtem s valami ösztönzött, hogy menjek be hozzájuk. A leánya nem volt otthon, anyjával egész őszintén beszélgethetünk. S beszélgetésünk alkalmából kitűdött, hogy a leánykának a dacolás ös-ter-mészete, de egy idő óta, acutus epileptikus görcsei vannak, a mit megijedésből kapott s azóta otthon sem bírnak vele. Most a legelső alkalommal, midőn újra nem felelt, szépen leültettem, mondván, jól van édes leányom, majd felel azután. Az óra vége felé újra felszólitottam s figyelmeztettem cselekedete következményeire s beszéltem arról, hogy mily rossz órát szerez szülőinek, tanárjának s magának; ígéretét vettem, hogy soha többet dacolni nem fog. S az eredmény, azóta a legszebben felelt, ha bármennyire igyekeztem is kiforgatni kérdéseimmel. S ha e szülői értekezés nem jött volna létre, ki tehettem volna magamat s a leányt annak a kelemetlenségnek, hogy újabb makacsodása alkalmával, miután már semmi eszközzel sem tudtam rá hatni, terrorizálással igyekeztem

volna esetleg célt érni s a leánykát elértek volna az epileptikus görcsök s másnap szólak volna a lapok hasábos cikkeiben a kegyetlen, barbár tanárról, a szigorú iskoláról. Vagy más esetben, mint engedetlen, szófogadatlanság eredményt felmutatni nem tudó növendéket megbuktattam volna, a vége ugyancsak az lett volna. Több esetet is hozhatnék fel, de példának elég ez is.

Ezért hirdetem és hirdetem a szülői értekezletek fontos voltát; és ha a tanulói öngyilkosságokra, eltűnésekre és elbujdosásokra gondolok, eltűnök, hogy két oly hatalmas nevelői vezető tényező egybehangzó együttműködése, a szülői ház és iskoláé, azokat bizonyára előadta volna.

▲ politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 6.

A vezérőlbizottság tegnap kiadta a békealkudozások aktáit s a politikai világban ma egész nap arról vitatkoztak. A vezérőlbizottság által közölt akták egyike, — amint félhivatalosan bizonyos céllal jelentik — jelesen a király eredeti, első üzenete kissé csonka, amennyiben hiányzik a végéről az a passzus, melyben a király felszólitja (?) a koalíciót, hogy tegyen szolgálatot neki (a királynak) és a nemzetnek azzal, hogy a kormányt átveszi.

Természetesnek fogja találni a koalíció válaszának ismerete mellett mindenki, hogy ez a felszólitás sikertelen maradt.

A békeakció meghiusulásának tárgyi-lagos mérlegeléséhez tartozik a király és a koalíció üzeneteinek megismerése. Ezért egész terjedelmünkben adjuk olvasóinknak az alábbiakat:

(A király üzenete.)

A király gróf Andrássy Gyula közvetítésével üzenetet küldött a szövetséges ellenzéki pártok, illetve azok vezéreinek, akiknek Andrássy a vezérőlbizottság ülésén terjesztette elő az üzenetet. Az üzenet a következő volt:

A király felszólitotta a koalíciót, hogy a 9 es bizottság által javasolt s a király

által elfogadott katonai program alapján kormányt alakítson.

Kijelentette ő felsége, hogy a nyelv-kérdésben semmi engedelményt nem tesz. Saját címerét fogja megállapítani, amelyet a közös intézmények viselnek.

Katonai perrendtartásban a magyar nyelv megfelelő érvényesülése ellen kifogást nem emel.

A gazdasági kérdésben azt hangsúlyozta, hogy az új vámtarifa és a külfölddel már megkötött szerződések elfogadását kívánja.

(A vezérőlbizottság válasza.)

A vezérőlbizottságnak a király üzenetére vonatkozó határozata, melyet közlés végett gróf Andrássy Gyulának átadott, így hangzik:

A parlamenti többség szövetséges pártjainak vezérőlbizottsága az ő felsége által megjelölt alapot nem tartja olyannak, amelyre állandó sikeres kormányzást és tartós parlamenti békét fektetni lehetséges. Jelesen nem fogadhatja el a katonai kérdés megoldásául azokat, amiket e tekintetben a királyi üzenet tartalmaz. Állandó kormányzat és tartós parlamenti béke a vezérőlbizottságnak meg nem ingatott meggyőződése szerint csakis a koalíció által felállított és a feliratban megjelölt egész munkaprogram alapján érhető el, mely mellett magától érthetőleg a szövetséges pártok mindegyike saját programját teljes épségben fenn-tartotta.

A vezérőlbizottság tehát egész terjedésében fentartja ezt a munkaprogramot. Tekintettel azonban az ország súlyos helyzetére és ő felségének kifejezetten hozzászólt intézett felszólítására, kész a szövetséges pártoknak olyan előzetes megállapodásokat ajánlani, amelyek alapján a koalíció elveinek feladása nélkül a kormányt elvállalhatja és hogy az alkotmányos tényezők szabályszerű működését helyreállíthassa, a köztük való megegyezést nemzeti alapon előkészítse.

Ezek a megállapodások elvileg nem egyeznek ő felsége álláspontjával, de gyakorlatilag ezzel számolnak és ennek ellenében azt tűzik ki feltételül, hogy ő felsége ne követelje a koalíciótól saját elvi álláspontjának a megtagadását, amit a koalíció nem csupán a politikai tisztességre, de még inkább a parlamenti alkotmány sértettségére való tekintettel semmi körülmények közt sem tehetne és ebből folyólag hatalmazza fel a kormányt annak kijelentésére, hogy ezt az elvi álláspontot egész kiterjedésében fentartja.

Első szereplésem.

Kicsiny történetem kezdem ott, hogy megszülettem. Születtem a 19 ik században, egy csendes faluban, nyár derekán, szép napsugaras reggelen. Ugyan életem ezen igen nevezetes mozzanatára nem emlékezem egész világosan, de állítólag ez tényleg megtörtént, a minék utóbb valóságát én magam is konstatálhattam — szerföltötti örömmel. Tehát megszülettem. No de ne tessenek kérem megijedni, nem leszek nagyon hosszadalmas. Nem fogom elbeszélni életem minden nevezetesebb mozzanatát; — de ezt föltétlenül szükségesnek tartottam fölemlíteni — a továbbiak megértésére.

E szerény bevezetés után rátérek tulajdonképeni történetkéremre. Születésemről számított tizenötödik évemkor — kezdtem eszmélni, gondolkozni, vagy tán jobban mondva: ábrándozni. Falusi otthonomban, a hol a kisbíró dobporgetésén kívül alig zavarta más az embert nyugalmában, — az ábrándozáshoz igen jó levegő van. Ábrándoztam sokat, megterveztem a fényes jövőmet. Nagy ember szerettem volna lenni, — legalább is orsz. gyűlési képviselő, avagy örökösjogi főrendiházi tag. S mint utóbb rájöttem, képviselő ugyan lehettem volna, de nem annyira országgyűlési, mint

inkább cukor avagy kefégyári képviselő, a kinek azután — mint ilyennek — „vigéc,” lett volna a hivatalos nevem. No de lemondtam inkább a képviselőség minden néven nevezendő fajtájáról, csak hogy ilyen ne lehessenek. Mert — tetszenek tudni — a vigécekkel sehogy sem tudtam szinpatirozni. — Örökösjogi főrendiházi tag pedig azért nem lehettem — egész egyszerűen, mert nem annak születtem. A király ő felsége pedig legkegyelmesebben nem nevezett ki annak. Így történt aztán, hogy sem az egyik, sem a másik nem lehettem. — az én szörnyűsége nagy bánatomra. És talán méltóztatnak kérdezni, hogy miért akartam én éppen képviselő, avagy főrendiházi tag lenni? Hát megmondom. Legfőbb vágyam és ábrándjaim kicsucosodása az volt: hogy én va-laha közismert, szereplő férfiú lehessenek. — Hogy minél többet szerepelhessek az életben, a nyilvánosság előtt — minden téren, hogy így aztán híres ember lehessen belőlem. Szerepelni! Ez volt tehát az életcélom. Ezt tűztem ki magam elé. És hogy ez mennyire is sikerült nekem — a következőkben mesélem el.

Elvégezvén falusi iskolámat, megtulván az istállóban a lovak, a mezőn az eke, a zsurokon pedig az asszony nép körül forgolódni: teljesen alkalmasnak és ki-műveltnak tartottam magam arra, hogy rá-

lépjek ábrándjaimban megszilárdult jövő-dőbeli szereplésem nagy-nagy terrénúrára. Miért is beköltözök egy nagyobb városba, hol is elkezdtem kitérőt célozást törekedni. De mi lett a vége! Szégyen bevallani! Hetedfélesztendei fáradságos törekedés után dicsőséges ábrándképeim összetörtten hullottak porba lábaim elé, jó magam pedig ennek hatása alatt szintén súlyosan összetörve hazarugattam undorral, csendes otthonomba, az én kedves falumba, az eke szarvához! Nagyon összetört ez a sikerületlen törekvésem. Szégyeltem magam önmagam előtt. Kerültem ettől kezdve az embereket; magamnak éltem egyedül. És így töltöttem esztendőimet szomorúságban, csendesen — miközben nap-nap után egy-egy szép barna hajszálam fehéredett meg.

De egyszer csak nagy változás történt. Felrázott tetszalottságomból egy kis — papiros. Egy nyomtatott levélke, melynek én minden sorát, minden betűjét százszor és százszor összecókoltam, és újból összecókoltam. Egyszerre ismét ember lettem, régi vágyaim újból feléledtek, ábrándjaim ismét előkerültek. Mert a levélke meghívó volt. Abban a városban, hol hetedfélesztendei iz-zadságos munka után nem sikerült hírnevem megállapítása, egy díszes estélyt rendeztek — s erre hívtak meg engem: „... t. cí-met és b. családját tisztelettel meghívja a

A koalíció munkaprogramjának gazdasági része, mely ellen ő felségének ismételt kijelentései szerint elvi kifogása nem volt, t. i. Magyarország közgazdasági önállósága, abban az alakban és abban a kiterjedésben, melyet az európai közgazdasági politikának időközben történt kialakulása megenged, — tényleg megvalósítandó.

Ennélfogva:

Vámszövetséget Ausztriával nem kötünk, hanem hajlandók maradunk vele kölcsönös szabad forgalom alapján kereskedelmi szerződést kötni a német szerződés lejáratának idejére.

Az autonóm vámtarifát törvénybe iktatjuk, de nem mint osztrák-magyar, hanem mint magyar vámtarifát.

Az idegen államokkal pedig szerződéseinket identikus tartalommal bár, de önállóan és mindenkor, amikor a hivatalos szöveg nem francia, — hiteles magyar szöveggel kötjük. A már megkötött szerződések ratifikációját is ebben az alakban esz közöljük.

A valuta-rendezést és az önálló magyar bank létesítését sürgősen munkába vesszük; az előbbi haladéktalanul, az utóbbit pedig a fennálló törvény által megengedett legrövidebb idő alatt megvalósítjuk.

A koalíció munkaprogramjának katonai részét is kifejezetten fontartjuk; a megalakítandó kormány törekvésűl fogja vallani azt, hogy ő felségét e programnak megnyerje: de nem tűzök ma a kormányalkítás feltételül annak megvalósítását, hanem függővé tesszük ezt a követelést a „nemzet újabb akaratnyilvánításától”, a melyet a kellő alapon előkészíteni a kormánynak sürgős feladata lesz.

Beleegyezőnk ebbe a halasztásba, mert tiszteletben tarjuk ő felségének nyilvánvaló kétélyeit az ily irányban megnyilvánult nemzeti akaratnak teljessége iránt és mert magunk is helyesebbnek tartjuk, hogy a nemzetnek alkalom adassék akaratának olyan nyilvánítására, mely szélesebb alapon és a helyzet teljes ismeretében történne.

Évégből a kormány haladéktalanul kezébe fogja venni a választási reform ügyét és a kellő alapossággal megegyeztetetett legrövidebb idő alatt annak széles alapon való keresztülvitelét fogja a törvényhozástól kérni, azután pedig a nemzet megkérdezését kezdeményezi.

Azon idő alatt pedig, mely addig eltelik, a kormány teljes mértékben igénybe fogja venni a belügyekben ő felsége által úgy is elismert cselekvési

szabadságot úgy a végrehajtó hatalom gyakorlása, mint a törvényhozási kezdevényezés terén: közgazdasági, szociálpolitikai és egyéb belügyi reformok keresztülvitelére, különösen pedig alkotmánybiztosítékaink és önkormányzati intézményeink megerősítésére, mindenkéltől pedig teljesíteni fogja azt az elengedhetetlen erkölcsi köteleességét, melyet egyébiránt a képviselőháznak mult évi június 21-én hozott határozata is megállapít, hogy az alkotmányellenes kormány által üldözött tisztviselőknek teljes erkölcsi és anyagi elégtételt szolgáltatasson.

Magában értetődik, hogy abban az esetben, ha ilyen alapon megegyezés létesül és parlamenti kormány alakul, a többség gondoskodni fog az állami élet rendes menetének folytonosságáról, annak minden ágában, tehát a rendes ujoncjutalék meg szavazásáról, valamint a hadseregnek a jelenlegi keretekben mozgó költségvetéséről is;

továbbá, hogy a kormány haladéktalanul keresztül fogja vinni azokat a nemzeti irányu katonai reformokat, amelyekre nézve ő felsége beleegyezését már megnyertük, vagy megnyerni fogjuk. Ide azonban nem érhető a jelvény- és címerkérdés azon megoldása, melyet a királyi üzenet tartalmaz és amelyet a vezérbizottság kénytelen közjogi szempontból elfogadhatatlannak nyilvánítani.

(A király elutasító válasza.)

Miután a koalíciónak gróf Andrássy által előterjesztett javaslatairól a beható vizsgálat kiderítette, hogy azok a király álláspontjának elutasítását tartalmazzák, gróf Andrássy működése befejezettnek tekintetik.

(A pártkörből.)

A politikai pártkörben ma este nagy élénkség uralkodott. Mindenütt a politikai helyzetben beállott fordulat esélyeiről és a teendő lépésekről beszéltek. A nézetek eltérők, az azonban megállapítható, hogy az eseményeket nyugalommal várják a képviselők, akiknek egy része pessimisztikusan, másik része bizalommal néz a jövő elé; sőt akadnak olyan képviselők is, akik azt hiszik, hogy a mostani fordulat még mindig nem zárja ki a kibontakozás lehetőségét. A koalíció vezetési híre szerint ismét a nemzeti ellenállás szerzésére fordítják figyelmüket.

(A vezérbizottság manifesztuma.)

A mi a baloldali taktikáját illeti, első sorban a vezérbizottság szerdán d. u. 5 órakor ülést tart és arról manifesztumot intéz a nemzethez. Ezután következnek a pártértekezletek és a baloldali pártok közös értekezlete, amelyen hirszerint, több szabad-elpárti képviselő is meg fog jelenni.

(A ház feloszlata.)

A képviselőházi tisztviselők között ma az a hír volt elterjedve, hogy az országgyűlést még ebben a hónapban feloszlatták és a képviselőházi tisztviselőket, nem rendelik be a miniszteriumokba szolgálattételre, — amint annak idején híre árt — hanem rendelkezési állományba helyezik őket, nevezetesen nyugdíjazták őket addig, amíg az országgyűlést újból összehívják.

(Kristóffy tervei.)

Az országgyűlés feloszlata és egy évi szünete beleillik Kristóffy tervébe. Ő úgy gondolja, hogy a kormánynak addig kell dolgoznia, míg az országban többséget csinál magának. Erre a célra jónak találja a receptet, amelyet Gajary Géza áthozott a Tisza érából: az országot választásokkal kifárasztani. Ha tehát a jövő évre tervezett választás nem hoz haladó párti többséget — ki hinné, hogy hoz — akkor rövid egymás utánban háromszor feloszlatták az országgyűlést és ha ez sem használ, akkor következik a nagy bomba: oktrojálják az általános választói jogot és ezen az alapon választanak negyedszer. Ha akkor nem lesz többség, akkor . . . itt megszakad Kristóffy okoskodása, mert szerinte lehetetlen, hogy a nép széles rétegei arisztokrata- és szentitöbbséget válasszanak, különösen ha időközben megvalósítják Kristóffy egyéb tervét és minden törvényhatóság élére új főispánt vagy királyi biztost állítanak és lehetlenné teszik, hogy a törvényhatóságok befolyást gyakorolhassanak a választások sorsára. Ugyansak Kristóffy tervé közé tartozik az ujoncozás és adószedés rendeleti alapon, „az országgyűlés utólagos jóvá-nagyása reményében”, de idáig még nem

rendezőség“. Oda voltam az örömtől! Felosillámlott a szemem. Még az ősz hajszálaim is mind megfeketültek az nap örömben, mert t. i. befestettek — más festék hiányában — tiszaujlaki fekete bajuszpödről. Ragyogott a szemem, és csillogott a néhai ősz hajzatom. Csinos lettem ismét. (Legalább is én annak képzeltem magamat.) Felhúztam a szép ünneplő ruhámhoz vadonatúj bagaria eszímát, miért is nem a legélvezhetőbb illat önkéntes terjesztőjévé lehettem. A fejemre kent vastagrétegű bajuszpödről és a friss bagaria eszímám orrcsikoló fám illata édesen összekeveredve: pompás illatot gyártott, amit abból is gondolok — hogy az istállóba bemenvén, még saját jól ismert lovaim is anyyira megundorodtak tőlem, hogy egyenesen ki akartak rugni. De csak befogtam könnyű fogatomban mind a négyet s neki indultam a város felé, hová a kellő időre meg is érkeztem.

Büszkén lépkedtem be a parketes terembe, hol a már egybegyűit hölgyek ékes koszorúja a frakkos, lakcipős, jól térsült urak és katonatisztekől körülvéve szép látványban gyönyörködött szemeimet. Büszke voltam. Különösen A amint észrevettem, hogy belépésemtől kezdve minden szem felém fordul, s úgy vizsgálnak, nézegetnek. Éreztem, hogy mennyire hizom. Tehát mégis szerepelek! Régi vágyam, ábrándjaim tehát végre

beteljesedhetnek! Utóbb az igaz — rájöttem, hogy a közönség általános szemlélése inkább a teljes megvetést, mint a melegebb érdeklődést célozta, azon kopogásért, mit nagy sarku eszímammal a sima parketten eszközöltem, s különösen pedig ama kellemes illatáramért, mit hazulról magammal hozva — a teremben szétterjesztettem. Notabene — a lovaim is kiakartak ez utóbbiért rugni szent otthonukból, és nem jutott eszembe, hogy hátha itt végre is hajtják rajtam ugyanezt — nem ugyan lovaim, de esetleg a rendezőség. Én csak büszkén tekintettem mindenfelé. Hogyne — mikor már a műsor második számát adták és még mindig engem néztek. Egyszer csak feszengéseim közben magas sarku, patkós bagariám megcsuszamlik és a sima parketten olyan sikánkozást cselekedtem — természetesen óriási robajjal teljes egészében lezuhanva — hogy a T. közönség türelmét teljesen és végképen kimerítettem. Most már aztán csakugyan nem hallgatták az igazi szereplőt, hanem felém fordult minden fej, felém a programon kívüli szereplőhöz. Először hangos nevetés üt meg jól gondozott füleimet. Majd tüstén lett nagy felfordulás. „Lökjék ki azt a részeg parasztot” — ordíták minden oldalról felém. Egy közlemben ülő dáma pedig folytonosan sipított eközben élesen. Aminek meg az oka az volt, hogy mielőtt a parkettel barátságos

közlemben érintkezésem vállalatát megkezdtem volna, oly szerencsétlenül intézkedtem, hogy esés közben a fekete pödről jól bekent fejem a szőben lévő dáma fehér se-lyem ruháján szépen végigcsuszattam, minek azután az is lett a következménye, hogy az ő fehér ruhája fekete lett, az én hajzatom pedig ismét megfehéredett. Mire azután egy markos rendező nekem durálkodott és úgy kipöndörített a teremből, hogy a lábam sem érte a földet . . .

Ez volt az én első, de remélem egyszer mint az utolsó szereplésem, mely kevésbé dicsteljes, de annál nevetségesebb volt . . .

Beláttam, hogy a szereplés himtelen mezeje nem nekem való. Hazarugtattam bánatosan. Még a lovaim is szomorkodtak az uton. Mintha érezték volna, hogy nekik is szegyenkeznük kell. És egy szép napsugaras délután, amelyhez csak az a reggel lehetett hasonló, — melyen születtem, — e sorokban örökítém meg első szereplésem, hogy soha el ne felejtsem, s elmenjen a kedvem jóvendőben az eféle ábrándozásoktól . . .

Szabó Lajos.

jutottak tegnap. Lesz azonban a hóten még egy miniszteri tanácskozás és akkor erre is rákerülhet a sor.

(Még nincsen királyi manifesztum.)

Sok szó esett királyi manifesztumról is, mely állítólag már készen is van. Lehet, hogy előbb vagy utóbb lesz, de ezidőszereint, amint mi értesülünk, még semmiféle manifesztum még fogalmazványban sem létezik. Az országgyűlés felszólításáról szóló királyi kéziratnak szándékoznak valami széles jellegűt adni, de ez a kézirat is csak most készül és még azok, akik alá fogják írni, maguk sem tudják, hogy mit fognak mondani. Nehéz dolog is életbeléptetni az abszolutizmust és le is tagadni; mert arról szó sincsen, hogy egyszerűen felfüggesztesse az alkotmányt. Mindenben törvényre fognak hivatkozni ezután is.

(Lemondási komédia.)

A „Magyar Hírlap“ állítólag beavatótt forrásból jelenti, hogy a **Fejérváry-kormánygróf Andrássy Gyula kihallgatása előtt beadta lemondását.** Miután azonban a koalíciós kormány alakítása meghiúsult, a lemondás tárgyalanná vált. A komédia az egész dologban az, hogy Fejérváry már lemondásának beadásakor biztosra vette Andrássy vállalkozásának sikertelenségét és mindent elkövetett arra nézve, hogy lemondása „tárgyalanná“ váljék.

(Fejérváry cáfol.)

A pesti lapok nyomán az egész országban elterjedt a hír, hogy kabinetválság készül. Ma aztán a kormány siet a cáfoló masinával s a következő, legalább is indokolatlan cáfolatot teszi közzé:

„A lapokban megjelent különböző hírekkel szemben a félhivatalos Magyar Távirati Iroda fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy sem az egész kabinet, sem annak egyes tagjai le nem mondanak s a miniszterelnök bécsi utazása a legközelebbi napokra nincs is kilátásba véve. Ami pedig az egyéb kormányzati intézkedések ügyében hozott állítólagos határozatokat illeti, ami hír azokról bármely lapban megjelenik, az már a kabinettitok természeténél fogva sem lehet egyéb vaktában való találgatásnál és aaptalan kombinációnál.“

(A Rudnay-ügy.)

Ezek az emberek politikai tekintetben tultették magokat minden tekinteten, de fáznak is attól, hogy érdemlett büntetésüket elvegyék társadalmi téren. Különösen bántja a darabont-komániát Rudnaynak az országos kaszinóval való ügye. Biztosra veszik a főkapitány kigolyozását, a mi udvari szempontból sem lenne kellemes állapot. A „Politikai Értesítő“ jelentése szerint ma egy miniszteri tanácsos járt-kelt ebben az ügyben **Wekerle Sándornál és Csathó Ferencnél, a kaszinó elnökeinél.** Tudakolódzott abban az irányban, hogy áll a főkapitány szénája? A két elnök minden felvilágosítást megtagadott a miniszteri tanácsostól.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— február 6.

*Lesz-e béke? ki tudná a titkot,
Hogy mit takar előttünk a jövő?
Vaj' a lepel, mely a titkot fedi,
Nász fátyol e, avagy gyász szemfedő?*

*Most felrepül a béke galambja
Hogy szívünkben a reményt fokozza,
Majd egy levél — idegen országból —
Alkotmányunk halálhírét hozza.*

*Igy élünk ma bizonytalanságban
Nem is sejtve, mit hozhat a holnap...
Nem tűnik-e le remény csillagunk,
Vagy felragyog, szép egén a honnak?*

*Csak azt tudjuk s tudja meg mindenki,
Hogy legyen bár a sorsunk mostoha, —
De a midőn igazunkat védjük,
Gyáva módon nem hagyjuk azt „soha“!*

*Lesz-e béke? ki tudná a titkot,
Hogy mit takar előttünk a jövő?
S vaj' a lepel, mely a titkot fedi,
Nász fátyol e, avagy gyász szemfedő?*

— **Bihari Sándor.**

— **Függetlenségi-kör bál.** E hó 24 én lesz a függetlenségi-kör bálja a „Bika“ disztermében. A rendezőség mindent elkövet, hogy az ideai mulatság se maradjon a mult évek mögött. A meghívókat már szétküldték. Akik tévedésből nem kaptak, de erre igényt tartanak, forduljanak a kör Csapó-utcai helyiségében levő rendezőségi irodához.

— **Felolvasó esték.** A róm. kath. főgimnáziumi disztermében tartatni szokott felolvasó esték 2 ik sorozata holnap délután veszi kezdetét a szokott helyen s időben. Másora ismét rendkívül élvezetesnek ígérkezik. Dr. Isó János a köztisztviselői álló törvényszéki orvos, ki remek előadásáról városszerte ismert, olvas fel ez estén. Piri-bauer Ferenc a jeles zenész hegedül, Divényi Gyula a kegyesrendi költő pap szintén felolvas, míg dr. Széll Kálmán a jeles orvos s ösmert zeneszerző zongorázni fog. Kör-möczy Ilma, a zenede ujj tanárnője pedig egyik jeles tanítványával együtt cimbalom duettet fog előadni. Ezen felolvasó esték iránt az érdeklődés oly óriási, hogy bérletben elkelték csaknem az összes ülő helyek s napi jegyek csakis korlátolt számban lesznek haphatók, melyek mindég esütörtökön délelőtt fognak csak kiadni Mihalovits Jenő gyógyszerárában, hol a bérlet jegyek a mai nap folyamán kiváltandók.

— **Közgyűlés a polgári körben.** A debreceni polgári kör évi rendes közgyűlését február hó 18 án délután 3 órakor tartja meg saját helyiségében (Piac-utca 7. I. emelet.) Tárgysorozat: Elnöki évi jelentés, Számvizsgáló jelentése az 1905 évi számadásokról. Ugyanazok javaslata az 1906. évi költségeloirányzatról. Könyvtári bizottság jelentése. Leltárvizsgáló bizottság jelentése. Indítványok, melyek 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg az elnökhöz beadandók. Tisztújítás.

— **Felhívás.** Felhivatnak a hadmentességi adó kötelesek, hogy a törvényben írt február havi jelentkezést, annyival is inkább el ne mulasszák, mert ellenkező esetben adójuk hivatalból fog kirovatni. Debrecen sz. kir. város adóügyosztálya.

— **Az iparos-kör hangversenye.** E hó 11-én vasárnap délután 4 órakor az iparos-kör az iparos otthon disztermében (Si-

monffy u. 13. II-ik emelet) nagyobb szabású hangversenyt rendez, mely hangverseny kedves szórakozást fog nyújtani az ott megjelenő családoknak. Belépti-díj nincs. A tárgysorozat a holnap nap közölni fogjuk, azt azonban már most is örömmel jelezzük, hogy az iparos körnek az ez év első nyilvános hangversenyén Szávay Gyula ker. és ip. kamarai titkár volt szíves a felolvasási tisztséget elfogadni.

— **Polgári asztaltársaság estélye.** A polgári asztaltársaság e hó 17-én rendezendő családi estélye igen sikerültnek ígérkezik, a mennyiben a rendezőség kellemes műsori állított össze. Ez a kedves családi estély a Dréher sörcsarnok virágtermében lesz megtartva.

— **Felülfizetések.** A kereskedelmi alkalmazottak szakegyesülete f. 6. február hó 3-án tartott táncestélyén felülfizettek a következők: Erős Jakab, Molnár Ernő, Nasch József, Hegedüs és Sándor, Erber Ernő, Bilkei és Radovánovics, Löfkovits Arthur, Goldzicher Géza, Dr. Nyiry Ernő, Mihalovits Jenő, Dr. Freind Jenő, Németh András 10—10 korona. Darvas Miksa, Hevesy Gyula 8—8 kor. Rózenberg Sándor 6 kor. Dr. Fejér Ferenc, Dr. Vajda József, István Gözmalom r. t., Kiss Adolf, Turai Farkas, Hardstein Sámuel, Lusztig Károly, Kellermann és Scharmann Bécs, Brandl és Fischer Bécs, Blau Zsigmond Bécs, Löwy F. Baruch László Bécs, Reichmann Amin, Dr. Engel Ignácz, Fekete Jakab, Frédrel és Zwiback Bpest, Geb. Altenberg Berlin, Frigyesi Jenő, Dr. Lukács Béla, Szentkirályi Tivadar, Fenyő Sándor, Glück Ede, Held S. József, Feller József, Dr. Farkas Ignác, Kertész Sándor, Ifj. Widder Sámuel, Ifj. Weichinger Károly, Rosenberg Simon, Grosz Nagy Ferenc, Kardos László, Emerich Jenő, Mandel Lipót, Kertész Miklós, Reiner Mór, Budaspitz Sándor Bécs 5—5 korona. Hauer Bertalan, Boos Testvérek, Justus Gyula, Herman Tannenbaum Bécs, Márkus és Szendrey Bpest, Rozenberg Dezső, Reich Viktor, Blumenstein V. Schaff János 4—4 korona. Wachslar Lajos Bécs, Első Magyar bizt. társ., Csath Zsigmond, Fischer Adolf, Békás Lajos, Fülöp Béla, Rose Dezső, Wiener Adol., Hochmuth és Gerschmann Bécs 3—3 korona. Kohn Jack Bécs, Schwartz M. L., Frankl Jakab Bécs, Bachmann W. és Társa Bécs, Wilhelms Emil Bécs, Friss Sándor Sz. Cseh, Steier Gyula, Calderara és Bankmann Bécs, Keszthelyi Richard, Rozenbaum Menyhért Bpest, Schmiéd Soma, Neumann Testvérek, Dr. Hegedüs József, Molnár Jenő, Bányász Sámuel, Berger Dezső, Meister A., Kaiser Salamon, Szilas Sándor Nyiregyháza, Dr. Kardos Albert, Tolnai Dániel, N. N. 2—2 korona. Czitrom Adolf 1 korona. — Összesen 430 korona. A szíves adakozóknak ezután mond köszönetet a M. O. Keresk. Alkalmazottak Szakegyesülete nevében Friss Sámuel pénztárnok, Salgó Vilmos jegyző.

— **Nyomozás a betörők után.** A Deák Ferenc utcai zsidó templomba történt vakmerő betörés tettesei után nagy erélyvel indította meg a rendőrség a nyomozást. — Eddig azonban se hire, se hamva a betörőknek, akiknek egyébként el van rendelve országsszerte való körözésük is.

— **Halálozások.** A mai napon az anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Fodori Julianna ev. ref. 1 hónapos, Vancsik Gyula róm. kath. 2 éves, Nagy István ev. ref. 74 éves, Bereczki János ev. ref. 26 éves, Rác Róza ev. ref. 7 hónapos.

— **A hercegprimás állapota.** Vaszary Kolos bibornok hercegprimás állapotáról jelenti a Hiresarnok, hogy tegnap óta határozott javulás állott be. Tegnap reggel, a mikor mély álmából felébredt, lázmentes volt és azóta hőmérséklete normális. A mai éjjelt jótékony álomban töltötte s a mai nap folyamán jól érzi magát. Orvosai a legjobbat reménylik. Az egyházfejedelem állapota iránt ma is igen sokan érdeklődtek. — **Elsőnek**

József főherceg és Augustia főhercegné asszony tudakozódtak kamarai előjárójuk, Batthyány Béla gróf által, majd Apponyi Lajos gróf udvarnagya, Zichy Nándor gróf, Csáky Károly gróf és Széchenyi Miklós gróf püspökök, Uecküll Gyhyllenbaudi gróf hadtestparancsnok, Széchenyi Gyula gróf, Széchenyi Béla gróf koronaőr, Dániel Ernő báró, Zichy János gróf, Forster Gyula báró, Justh Gyula, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, Batthyány Vilmos gróf segéd püspök, Csernoch János praelátus, Ruschek Antal apát s a fővárosi papság.

— **Micsoda az ember nyomtatás-ban.** Erre a mindenestre érdekes kérdésre felel a német Buchdrucker-Kaleuder, még pedig a következőképpen: Mikor megszületik, az ember mindig „egészséges fiúgyerek”, ha otthonról megszőkik, mindig „derék, jó fiú”, akinek eleve is „minden megvan bocsátva”, ha apróhirdetés útján keres asszonyismeretséget, úgy „előkelő, kellemes megjelenésű, gavallér uriember”, ha pedig állást keres, akkor „jó családból való fiatal ember”, ha zsebtolvaj, akkor „elegánsan öltözött cilinderes ur”, ha pedig meghal „a legdrágább férj és a leggondosabb család-apa”. Egyszóval nyomtatásban senkisésem gazember.

— **A Vöröskereszt táncestélye.** Az e hó 14-én tartandó Vöröskereszt táncestélyre előjegyzett páholyok kiválthatók Somossy László egyleti pénztárosnál Donogán és Somossy cég.

— **Esküvő és keresztelő egy napon.** Nem mindennapi eseménynek volt színhelye a nyírbátori járásban levő Lejtő tanya Szántai György béreslegény tartotta esküvőjét Behó Julusa leányszóval. Szólt a muzsika, csengett a négy prűszkölő paripa csengője, amikor kifordult a szán a tanya udvarából, hogy a násznépet a közeli dugosi község templomába repítse, csak a boldog menyasszony ült félve, szorongva a szerelmes vőlegény mellett. A négy paripa azonban táltosként repült a templom felé. A pap gyorsan összeeskette őket s azzal a paripák ismét szélvészént repültek a Lejtő-tanya felé. Az új menyecske azonban csak egyre panaszkodott, hogy nagyon rosszul érzi magát. Nem használt a lovak gyors vágatása, nem az asszonyok biztató, vigasztaló szavai, még mielőtt hazaközöltek volna, a menyecske egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. Otthon aztán a násznép a lakodalommal együtt keresztelőt is tartott s a fiatal házasság szülői a korai unokát eleinte kissé bánatos arccal fogadták, de később örömmel adták kézről kézre a kis gyermekeket, a menyasszony síró rivó nászajándékát.

— **A depr. asztalos ifjuság** e hó 18-án vasárnap az Arany Bika disztermében a debreceni munkás csoport könyvtára javára zártkörű táncmulatságot rendez. Belépi díj: személyenként 2 kor. Család-jegy 3 személyre (2 nő, egy férfi) 4 kor. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Iskolás gyermekek alvási ideje.** Nemcsak a gondos anyának esik rosszul, ha kis gyermekét korán reggel, akkor kell felkeltetnie, amikor az talán a legjobb álmát alussza, hanem az orvosok is szót emelnek amellett, hogy a kisiskolás gyermekeknek több időt adjanak az alvási idejére. Általánosan el volt terjedve eddig az a nézet, hogy az iskolás gyermekeknek teljesen elegendő, ha este tíz órakor lefeksznek és reggel hat órakor fölkelnek. Orvosi vélemény szerint azonban ez a feltétele téves, mert a 6—15 éves gyermekek zsenge, fejlődésben levő testi szervezete föltétlenül megkíván legkevesebb tízórát alvást. A gyermek ebben a korban nő, leginkább pedig akkor, mikor pihen, illetve alszik. Egy kiváló fiziológus azt állítja, hogy a test legnagyobb akkor, mikor reggel fölkel és estére kelve, mire a napi munkában

kifárad, valamivel mindig kisebb. Ha valaki kételkednék ez állításban, végezzen méréseket és meg fog győződni ennek igazságáról. A gyermekeknek tehát okvetlenül több alvási időt kell adni, mert ez fontos egészségügyi követelmény, amit Amerika és Anglia már régebbi idő óta felismert. Aclaud amerikai orvos a gyermekeknek tizenhat éves korukig tízórát alvást kíván megszabni s a londoni egészségügyi kongresszuson is elfogadták Simpson orvos amaz indítványát, hogy a délelőtti előadások az iskolákban inkább később kezdődjenek, de a gyermekeknek a tízórát minimális alvási időt okvetlenül meg kell adni.

— **Amerikai humor.** — Bizony, — szólt egy öreg ur a vasúti kocsiában — én kötelességemnek tartom, hogy a kalauznak, valahányszor udvarias, egy fél dollár borraivat adok.

A többi utas nem akarja megengedni, hogy az öreg túlegyen rajtuk és mikor a kalauz udvarias mosolylyol belép, elhalmozzák ezüst pénzekkel. Utóbb egyenként kiszállnak, az öreg ur magára marad egy utitársával, aki megkérdezi tőle:

— Hát kegyed olyan gazdag ember, hogy ezt a fényűzést megengedheted magának?

— Szó sincs róla, — felel az öreg — de nem járok rosszul az ügygyel, mert őszintén szólva: a kalauz — a fiam.

— **Európa leggyorsabb vonata.** Európa leggyorsabb vonata az új francia Riviera expressvasut (Cote d'Azur rapide) amely január 2-ától május 15-ig naponta közlekedik Páris és Mentone között. A vonat az 1111 kilométer hosszú utat 14 és háromnegyed óra alatt teszi meg, amelybe a már 15 állomáshelyen eltöltött 65 perc is be van számítva. A menetrendi átlagos gyorsaság 81,3 kilométer óránként. A legnagyobb átlagos gyorsaságát a vonat a velence—avignoni pályán éri el (124 kilométer), amely részen 93 kilométert tesz meg óránként, továbbá a dijon—larochet vonalon (160 kilométer), a mikor 91,4 kilométert hagy hátra óránként. A másik francia vonal, a 17. számú „Taim rapide” Páris—Nizza, átlagos gyorsasága 76 kilométer óránként. — A világ leggyorsabb vonata azonban mégis csak a Newyork—Chicago Express, amely az 1550 kilométer távolságot 20 óra alatt teszi meg 79 kilométer átlagos gyorsasággal.

— **Egy hajóinas viszontagságai.** Az „Albula” nevű norvég hajónak elmerüléséről annak idején hírt adtunk. A hajó legénységéből mindössze egy ember menekült meg, az egyik hajóinas. A fiút a minap tette partra Angliában a mentőhajó. A menekült az újságíróknak elbeszélte, hogy az „Albula” sóval rakódott meg Sziciliában, úgy indult haza. A rakományt olyan éleszerűtlenül helyezték el a hajó testében, hogy lassanként mind egy helyre csuszant és nagy súlyával oldalt billentette a hajót. Vihar kerekedett s a roppant hullámok csakhamar teljesen felfordították a hajót. A hajóinas uszással próbált menekülni és sikerült is felkapaszkodnia egy uszó gerendára. Nem egyedül volt rajta, mert a másodkapitány is oda menekült. — A szegény ember azonban még éjjel a habok közé fordult a nagy kimerültségtől. Négy éjjelt és négy nappalt töltött a gerendán éltlen, szomjan, álmatlanul a hajóinas. A mire felszedte egy angol hajó, a keze borzalmasan meg volt dagadva. Nem mult nap, hogy hajók ne tűntek volna föl a szemhatáron, de a hajótörött jelszásait nem vették észre. Ha végre az angol hajó segítségére nem megy, a fiu. a kit a fáradtság és a sok szenvedés egészen fásulttá tett, a tengerbe vetette volna magát.

— **Romboló tüntetők.** Triesztből jelentik: Tegnap az általános választójog dolgában népgyűlés volt, a mely után ötszáz munkás a Piazza Grandere vonult. A nagy téren zajos tüntetést rendeztek a Caffé Municipio, a liberálisok gyülekező helye előtt álló

liberálisokat sértő kifejezésekkel illették. A mikor Jellersics liberális községtanácsos izgatott hangon visszafelelt nekik, a tüntetők rávetették magukat és bántalmazták. A kávéház egy pillanat alatt kiürült s a munkások közpört indítottak ellene, a nagy ablakokat bezúzták és az összes asztalokat és székeket eltörték. A rendőrség nem tudta a rendet helyreállítani. Mindössze egy tüntetőt tartóztattak le, a többinek sikerült elmenekülni.

— **Zsebtolvajlás.** Valami ügyes zsebtolvaj érzékenyen meglepőta tegnap délelőtt Tarnóczy Sándorné Erzsébet utca 8 szám alatti lakost. Tarnóczyiné férjével együtt a termény piacon járt egy és más bevásárlás végett, miközben valaki kiesente zsebéből 200 koronát tartalmazó erszényét. A rendőrség keresi a tettest.

— **A termény-hamisítások üldözése.** A földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy az 1895. évben hozott törvény alapján indított terményhamisítói kihágások eljárása során — a tettenérést kivéve, — minden egyes olyan eset alkalmával, a melynél a gyanúsított egyén a hamisítást be nem ismerne, azzal védekezik, hogy a hamisított terményt, terméket, vagy cikket, ebben az állapotában mástól szerezte és ezt állítását igazolta, a vizsgálatok a részéről megnevezett eladó ellen, valamint a forgalomba hozók ellen is mindaddig ki kell terjeszteni, amíg a hamisítás alanyi tényálladéka kétséget kizárólag meg nincs állapítva.

— **LETZTER JÓZSEF fényképész,** festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkészítés a műterem kapubejárataánál levő káratban.

— **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olesósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárban, Piac-utcán.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Csütörtök, febr. 8. „Dorrit kisasszony.” vigjáték. (B)

Péntek, febr. 9. „Én, Te, Ő,” operette. (C)

Szombat, febr. 10. „Aranyvirág” operette. (A)

* **A dolovai nábob leánya.** Ma este mutatkozott be a debreceni közönségnek Szabados Paula Szentirmayné szerepében. A szerepválasztást nem helyeseljük, mert ez az erélyes, temperamentumos asszony-szerep egyáltalán nem talál az egyéniségéhez. Azonban hisszük, hogy a szende, fiatal lányokat igen jól fogja adni. Éppen ezért a holnapi szereplése elé nagyobb érdeklődéssel nézünk, sőt jobban szerettük volna, ha már ma este a Csöppséggel kezdi meg vendégszereplését. Anyit azonban mondhatunk, hogy a megjelenése igen rokonszenves, de az organuma feltűnően küzdött a lámpalázzal, ami talán az első szereplés izgalmainak tudható be. Különben a Markovits Jób Vilma sem az igazi Jób Vilma.

A könnyedségen, az elegancián kívül még sok egyéb kívántatik ehhez a szerephez. — Már pedig a Markovits Jób Vilmájában sem azt a fenséges büszkeséget, sem azt a kedély és szívbéli mélységet nem találtuk, a minek Zilahy (páratlanul jókadéjtával) meg kellett volna lenni. Szakács, Ternyei és Kondor igen jók voltak. Külön kiemeljük Deésit, aki ma este hangban és maszokban kitűnő produkált. Ternyeinél pedig el sem lehet képzelni ügyesebb tisztiszolgát. Közönség szép számmal volt és igen jól mulatott.

sz. b.

* **Aranyvirág.** Huszka Jenő fülbemászó zenéjű operettjét, a diadalmas Aranyvirágot eleveníti fel a színház szombaton. A jeles daljáték, a mely mintegy esztendeje nem került színre Debrecenben a szombati előadásra bizonyára ép úgy nem fogja eltéveszteni hatását mint annak idején, amikor a bemutató volt. A főszerepeket Zilahyné, Főti Frida, Polgár, Sarkadi stb. játsszák.

* **Dorrit kisasszony.** Általános siker jár nyomában e bájos vígjáték bemutatójának. Az érdeklődés oly nagy még most is a darab iránt, hogy az igazgatóság kénytelen volt a színház e fehér estéjét megismételni. A Dorrit kisasszony legközelebbi előadása csütörtökön lesz.

* **Az ifjú Csokona.** Homonnai Albert első sorban jutalmazott pályaművének előadása valóságos irodalmi eseménynek kétszül. A premier napján Zilahy igazgató f. hó 11-ét, vasárnapot tűzte ki, mely alkalomra maga a szerző is átjön számos nagyvárosi tisztelőjének és a sajtó képviselőinek kíséretében. A darab előadásának jogát már több színigazgató kérte a szerzőtől, köztük Beöthy László, a Király színház agilis igazgatója is, ki a debreceni premierre valószínűleg szintén le fog jönni Budapestről, hogy a darabot megnézzék és aztán ő is előadassa.

TAVIRATOK.

Koháry Márton pere.

Budapest, febr. 6. Koháry Márton pestmegyei iktató ügyében, akit Laszberg gróf feljelentése folytán becsületsértés és hatóságelleni erőszak vétsége miatt ma vont felelősségre a bíróság, késő este hirdették ki az ítéletet. A bíróság Koháryt a becsületsértés vétsége alól bizonyítékok hiányában felmentette, ellenben a hatóság elleni erőszakot megállapítván, ezért három napi fogházra ítélte. Ez ellen Koháry míg a felmentés ellen az ügyész jelentett be felebbezést.

A szerb vámháboru.

Belgrád, febr. 6. Az osztrák-magyar követ a szerb kormányt megkövetelte, hogy a melyben tiltakozik a szerb kormány által Ausztria-Magyarországból érkező provenienciák behozatalára vonatkozó represszáliák ellen és azt követeli, hogy a represszáliákat azonnal szüntessék be.

Belgrád, febr. 6. Az Ausztria-Magyarországgal támadt konfliktust mind nyugodtabban itélik meg a kormány azon van, hogy a kedélyeket a fölösleges izgalmtól megkímélje. Így értésére adta Bulgáriának, hogy a bolgár kereskedőknek tervbe vett belgrádi látogatása e percben nem kívánatos. Politikai körökben aggályok merülnek fel az iránt, vajjon Bulgária abban az esetben, ha Ausztria-Magyarország és Szerbia között kiüt a vámháboru, tényleg támogatni fogja e Szerbiát vagy továbbra is rokonszenvének bizonyosságul szolgáló intézkedésekre fog szorítkozni és a mellett a vámháboruból hasznot húz, úgy mint most a szerb baromfira elrendelt behozatali tilalomból.

Tót népgyűlés.

Trencsén, febr. 6. Modorból jelentik, hogy ott febr. 8-ára tót népgyűlést hívtak össze, a melyen Juriga Nándor kath. plébános és Skyesák Ferenc, valamint Hodzsa Milán orsz. képviselők mondanak beszédet az általános választói jogról, a mostani politikai helyzetről és a gyülekezési jogról.

Budapesti gabonatözege.

Budapest, febr. 6.

(Déli árlat.)

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv mérsékelt. Lanyha irányzat mellett 10,000 métermázsra került forgalomba 10 fillérrel olcsóbb árak mellett. Egyéb gabonanemek közül rozs 5 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Idő: ködös.

Buzs áprilisra	16.74—76.
Buzs októberre	16.72—74.
Roszs áprilisra	13.74—76.
„ októberre	13.44—50.
„ októberre	14.80—82.
Tengeri májusra	12.46—50.
„ júliusra	13.82—84.
Repece augusztusra	27.70—90.

Törvénykezés.

§ **Gyilkosság a Nagycserén.** Madarász Sámuel a gyilkos szolgaleány bűnperének tárgyalását ma folytatta az esküdt-bíróság. A tárgyalás reggel 9 órakor a kérdések megszövegezésével vette kezdetét, ami hosszabb ideig tartott. Tizenegy óra körül járhatott már az idő, mikor véget ért az esküdtek kioktatása, akik aztán visszavonultak határozathozatalra. Az ítéletet a délutáni órákban hirdette ki a törvényszék, mely az esküdtek igazmondása alapján 4 évi fegyházra ítélte, a vádlottat, beleszámítva a büntetésbe a 3 havi vizsgálati fogságot. Az ítélet ellen egy az ügyész, mint a vádlott és védője semmiségi panaszt jelentettek be.

Szerkesztői-posta.

Igric. Yorick neve Shakespeare „Hamlet”-jében, a temetői jelenetben fordul elő. K o z m a Andor, a kiváló író és költő, egyuttal az írói segélyegylet titkára.

„Csatavesztés” sat Gyöngye még a sarlóra.

D. G. A szerzőnek öröme válik, ha az illető dalocskát megzenésíti.

Városi Színház.

Bérlet 109. szám (A)

Debrecen, szerda, 1906. február hó 7-én:

SZABADOS PAULA feilléptével:

CSÖPPSÉG.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Fényes Samu.

SZEMÉLYEK:

Dengelegi	— — — —	Szakács Andor.
A Csöppség leánya	— — — —	Szabados Paula.
Gajdosné, alkalmazottja	— — — —	Ardai Ids.
Ambro	— — — —	Zilahy Gyula.
Leneci	— — — —	Deéssy Alfréd.
Mártha, a huga	— — — —	Markovics M.

Holnap, csütörtökön, február hó 8-án:

Doritt kisasszony.

Vigjáték.

Egyik vagy másik

okból sok gyermek fejlődésében visszamarad, legtöbbször azonban a fogzási időszak alatt előforduló bajok miatt. Valóban csudálatos, milyen kiváló szolgálatokat teljesít ilyenkor a SCOTT-féle EMULSIÓ, mely lehetővé teszi, hogy a gyermekek a fogzás nehéz időszakán minden baj nélkül átesnek és fejlődésük semmi kívánni valót sem hagy fenn.

A SCOTT-féle EMULSIÓ legfinomabb gyógyszerkamajólából készült alfosphorsavas mész és nátron hozzáadásával.

A SCOTT-féle Emulsió valódiságának jela a „hátán nagy csukát vivó halász” védjegy. **A SCOTT-féle EMULSIÓ kapható minden gyógyszerárban.**

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL
„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-u'ca 34/50
Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fill.

Magyar Állam Vasutak menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 50
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.)	este	8 24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencsa — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 36
m. á. vasúttól	reggel	5 35
vásártérrel —	reggel	5 44
m. á. vasúttól	d. e.	8 09
vásártérrel —	d. e.	8 16
H.-Böszörmény	d. u.	11 11
B.-S.-Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 41
m. á. vasúttól	d. u.	4 54
vásártérrel —	este	7 —
m. á. vasúttól	este	7 07
vásártérrel —	reggel	4 35
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4 56
F.-Abony felé vásártérrel —	d. u.	4 56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5 16
O.-Kócs — Polgár felé vásártérrel	reggel	9 35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8 29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	8 40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	8 24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár — M.-Sziget felől — —	d. e.	4 31
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Sziget felől — — —	este	6 43
Szatmár felől — — — — —	este	8 04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11 31
vásártérre —	reggel	7 33
m. á. vasúttól	d. e.	7 40
vásártérre —	este	6 22
H.-Böszörmény	este	6 28
felől	d. u.	8 29
m. á. vasúttól	d. u.	8 35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúttól	d. u.	7 54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs — Polgár felől m. á. v.-hoz	reggel	5 35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2-8 napi befevesséssel a folyást utóba és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégibb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Feveskendők külön 1 korona. Raktár: Debrecenben Tóth Béla ur gyógyszerárában (Főpiac) és a legtöbb vidéki gyógyszerárában is kapható. — Titoktartás mellett küldi Papp gyógyszerész Tiszaszentimrén.

BUDAPEST ÉJJEL

című szenzációs könyv

második kiadása

most jelent meg.

Írta:

Benedek László (Adrien)

Ár: 3 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőültvénytelep

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 25 N.-Küküllőmegye) volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőültvényeket szálit. és árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve

A ki egészséges, első szép szőlőt akar, biakemmal forduljon

Vityé Miklós lelkiismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Szerb-Csanádon Torontál n. a hol szokvány minőségű I. rendű fás gyökeres és sima szőlőültvények, bor- és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlőveszszők, nemkülönben — ugyanazonfajok II. rendű osztályzatban a legolesőbb árban kaphatók. Szőlőültvényeknek külön e célra választott

fajok. — Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerő-levél közöl itten csak egy. Tek. Vityé Miklós urnak, Szerb-Csanád. A nekem szállított 2000 db. I. minőségű gyökeres oltvány 14-15 drbig mind megfogamzot s így azokat mindenkinek a legjobban fogom ajánlani. Már ez idén t. i. az első évben 3 egy-kettő-négy m. hajtást hoztak, mely körülmény általános feltűnést keltet. Biztosítom, hogy szükségletemet mindig Önnek fogom fedezni. Szívvelyes üdvözléssel Kuuszt Sebő, Egres.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Co

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMOTOR.

Mindenütt kapható.

Vendéglátó: RUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest.

Szőlőveszsző

A világhírű

„Delaware“

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell. a szőlészeti kincse.

A phyloxera ellen áll!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőültvények mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű sima és gyökeres DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takáts.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m.

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös fölrással. „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta tehát több mint 120 év óta mint legrégibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sürgetően ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epecirkuláció závara, májbaj, szélkolika, aranyér, a belek petyhüdtége stb., vértisztító tulajdonsága következtében kitűnő vör-szegénység, ideges ffaájás, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . K. —.42
1 tekercs 6 skatulyácskával . K. 2,10

A Pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldésével együtt

1 tekercs Korona.	2.60	4 tekercs Korona	8.90
2 " "	4.70	5 " "	10.50
3 " "	6.80	10 " "	18.50

egyedüli készítőhely,

Pserhofer J. gyógyszerára
WIEN, I., Singerstrasse 15.

Gőzcséplőkészletek 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok,

SZALMAPRÉSSEK gőzhajtásra,

Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági Gépek

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának

Vezérügynökségénél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

ALAPÍTTATOTT 1869-ben.

DEBRECEN (Iparbankudvar.)

MAGY. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK Főelárustlója

Betéteket elfogad. **Kölcsönöket** nyújt váltókra és ingatlanokra. **Törlesztéses** kölcsönöket nyújt 600 koro-
nán felül ingatlanokra, (földbirtok és házakra.) **Tőzsdei megbízásokat** teljesít értékpapírok vételére és eladására
Kölcsönöket ad értékpapírokra, záloglevelekre, vidéki pénzüintézet részvényeire és ékszerekre. **Ércpénzeket** vesz és elad.

Ugyanitt elfogadtatnak még tagjelentkezések a

C. SORSJEGYCSOPORTBA

mely 100 drb, 3% magyar jelzalog sorsjegy együttes megvásárlására alakult havi 10 forint befizetéssel

Bővebb felvilágosítással szolgál **fenti intézet.**

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

K Ö N Y V E K,
folyóiratok,
ÁRJEJYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANORENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG”
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt

K Ö N Y V N Y O M D A,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

H I R D E T É S E K

a

„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELOFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyed évre . . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . . 20 kor.
Fél évre . . . . . 10 kor.
Negyed évre . . . . 5 kor.